

saa skal man ikke gaa af Vejen for et stærkt Udtryk.

Saa slutter Grundtvig: „Det er det elendige Skin, man vil holde paa; man tror, at naar der er Frihed — ja, saa er der Kaos, at saa falder Kirken, men Præsterne maa ikke hindres i aandelig Fremgang“. Da Loven om Sognebaandsløsning var til anden Behandling her i Tinget i 1855 den 27. Marts, ønskede Grundtvig Folkekirken til Lykke med dette første Skridt til en folkelig Forfatning, og saa sagde han de berømte Ord: „Derfor i Kirken som i Staten og Skolen: Trældommen dø og Friheden leve, om saa Alverdens Provster, Biskopper og Paver hellere vil dø med Trældommen end leve med Friheden“. Det sagde altsaa en Kirkens Mand, en af den danske Kirkes berømteste Mænd. Men jeg har sommetider lagt Mærke til, at vil vi i den socialdemokratiske Presse anvende et Bibelcitater eller et Salmevers, saa falder man over os og bruger det i Agitationen og apellerer til det dummeste Grin, til Stupiditeten og fremstiller os som Ateister o. s. v. Hvis vi kritiserer en Præst, falder man over os og siger: Der kan I se, hvilket ateistisk, kristendomsfjendtligt og kirkestormende Parti Socialdemokraterne er, skønt det er ganske mod vort Program, der optager alle i Partiet uden Hensyn til, paa hvilket religiøst Standpunkt de staar. De Ord kunde Grundtvig altsaa bruge om Provster, Biskopper og Paver. Jeg tror, det har sin Betydning, at det bliver frisket op. Altsaa siger jeg til de ærede Medlemmer fra Nørresundby og Vinderup: Lad os faa en saglig Debat om dette. Lad os høre, hvad de har at sige derom.

Det ærede Medlem fra Vinderup beklagede, at Grundlovens § 3 om den danske Folkekirke ikke var gaaet ud ved den sidste Grundlovsrevision, og mente, at vi saa havde staaet meget bedre, og han rettede en Forespørgsel om, hvorvidt man var enedes om en anden Forstaaelse af den gamle § 3. Det ærede Medlem ved fuld Besked, han ved, at det Spørgsmaal netop ikke blev sagligt diskuteret under Grundlovsforhandlingerne; det var netop Meningen, at man ikke vilde gøre det, men vilde lade Spørgsmaalet staa hen. Og han maa dog vide, at det særlig er Medlemmer indenfor hans eget Parti, indflydelsesrige Medlemmer, netop ogsaa i Grundlovssagen, fremragende og indflydelsesrige Medlemmer, som paa det stærkeste holdt paa, at man skulde lade de kirkelige Paragraffer staa hen uforandrede uden at røre hverken ved

Bogstaven eller ved Fortolkningen af dem. Det ved det ærede Medlem fra Vinderup meget godt. Kunde man under Grundlovsforhandlingen ellers være enedes om disse Paragraffer, havde der ikke fra vor Side været det mindste i Vejen for at gaa med til en saadan Forhandling, men det er Sagen, at havde man taget det Spørgsmaal op, kunde vi have slaaedes i 10—20 Aar endnu om den nye Grundlov, medens vi nu, da den nye Grundlov heldigvis er ført i Havn, staar meget bedre rustede til at tage det Spørgsmaal op, og dertil er vi fra vor Side fuldt ud villige.

Men det gaar ikke saa nemt, som det ærede Medlem har villet give det Udseende af: at man behøver blot at stryge § 3. Jeg havde Lejlighed til at komme lidt ind derpaa i Fjor og skal derfor nu kun lejlighedsvis berøre Sagen. Dertil hører ogsaa, at en anden Paragraf maa fjernes af Forfatningen. Det ærede Medlem vil vide, at med det Forslag, det ærede Medlem fra Ringkøbing (J. C. Christensen) fremsatte om at ophæve § 3, fulgte et andet Forslag om at omdanne andre Paragraffer saaledes, at der ikke længere kom til at staa „Folkekirkens Forfatning ordnes ved Lov“, men „Folkekirkens og de andre Religionssamfunds Forhold ordnes ved Lov“, og saa var vi lige med det samme inde paa hele Striden om Kirkeforfatningen. Det ærede Medlem vil desuden vide, at det lyder saa nemt, men ikke er det, at sige, at man kan ophæve § 3. Hvad sker der nemlig saa? Jeg er ganske enig med det ærede Medlem fra Hornslet i hans Opfattelse deraf, men der er mange indenfor den danske Folkekirke, der mener — jeg tror det ærede Medlem fra Ringkøbing deler den Opfattelse —, at hvis § 3 forsvinder, gælder den danske Lov og Kongeloven, men saa er vi kommet fra Dynen og i Halmen, saa gælder Danske Lovs 2 — 1 — 1, men jeg hævder bestemt, at Danske Lov ikke kan gælde uforandret, det er umuligt, fordi Danske Lovs 2 — 1 — 1 forudsætter Religionstvang her i Landet: Den Religion, der hviler paa Symbolerne, den alene skal haandhæves og tilstedes i Kongens Riger og Lande. Men den er afskaffet ved Grundlovens Paragraf om Religionsfriheden, og er Loven modificeret paa et Punkt, kan den ogsaa være modificeret paa andre Punkter. Det er altsaa et stort og indviklet Spørgsmaal. Men alt dette ved det ærede Medlem fra Vinderup særdeles vel, og derfor synes jeg, det er lidt overfladisk og letkøbt af ham her fra